

Újabb adatok Magyarország lepké-faunájához.

(Microlepidoptera).

Mióta a millenniumi évre a kir. magy. Természettudományi Társulat hazafias elhatározásából a magyar birodalomban előforduló állatokról szóló katalógus lepkészeti része sajtó alá került, annak körülbelül három esztendeje. Szerzői azon voltak, hogy a jegyzékben mind ama lepkének neve szerepeljen, a melyet addig Magyarország határain belül találtak. Nagyon természetes, hogy ez a névsor nem foglalhatja magában mindazon lepkék nevét, a melyek Magyarországon tényleg tenyésznek, még pedig azért nem, mert hazánkban sok vidék, sőt megye van, ahol lepkész nem járt, vagy ha igen, akkor is csak néhány napig gyűjtött, de azokból a gyér adatokból alig lehetett arról a vidékről helyes faunistikus képet alkotni. Ennélfogva mindig vannak és lesznek újabb adatok, melyek a magyar lepké-faunát gyarapítani fogják. Hiszen ha csak 25 évre visszagondolunk, midőn Dr. Horváth Géza és Pável Jánosnak első ily munkája megjelent s a mikor ezen két ügybuzgó és kipróbált természetbúvár akkor 996 macrolepidoptera-fajt mutatott ki, mint olyat, melynek termőhelye Magyarország; holott az említett újabb jegyzék 1382 fajt sorol fel; sőt már azóta is újabb adatokkal gazdagították a hazai lepké-faunát A b a fi - A i g n e r L a j o s és U l b r i c h E d e barátaim. (Lásd Rovartani Lapok V. 67. és 119. l.)

Valamint a macrolepidopterák száma megnagyobbodott, azonképen az ismert microlepidopterák vagyis moly-lepkék száma is tetemesen növekedett, daczára annak, hogy ezekkel, — kicsiségük-nél fogva — nagyon kevesen foglalkoznak.

A szaporulathoz hozzájárult H e d e m a n n V. nyugalmazott dán ezredes Kopenhágában, ki Herkulesfürdőben 1896. május 27-től

junius hó 28-ig tartózkodván, azon idő alatt 187 microlepidopterát gyűjtött, a melyek között 24 faj volt Magyarországra nézve új. (Lásd Rovartani Lapok IV. 134. és 217. l.)

Hozzájárult továbbá Dr. Czekelius D. Nagyszebenben, a ki újabb időben microlepidopterákat is gyűjt és a gyűjtött anyagot Dr. Rebel által határozatalja meg. Már eddig is szép eredményeket ért el, a mennyiben Magyarországra nézve 19 új fajt gyűjtött. Végre saját gyűjtésem is mutat némi kedvező eredményt, a mennyiben Budapest környékén eddig Magyarországra nézve 27 új fajt voltam képes összegyűjteni.

Ha most már ezen három helyen, t. i. Budapesten, Nagyszebenben és Herkulesfürdőben aránylag rövid idő alatt gyűjtött anyagon végigtekintünk, akkor arra a következtetésre jutunk, hogy mégis csak érdemes a moly-lepkékkel foglalkozni, minthogy a 3 év alatt és csak három vidéken elért eredmény Magyarország microlepidopera-faunáját 69 új fajjal gyarapította. Ezek ime a következők:

1. *Botys languidalis* Ev., Dr. Czekelius ezen ritka fajt, mely eddig Oroszország déli részéről és a Balkánról volt ismeretes. 1897. jul. 26. Nagy-Szeben vidékén fogta

2. *Botys cyanalis* Lch. Herkulesfürdőben Hedemann gyűjtötte.

3. *Crambus selasellus* Hb. Budapest (Csepel, Újpest); Szent-Gotthard; Hunyad-megyében pedig a Sztrigy-melléken Abafi-Aigner L. gyűjtötte.

4. *Pempeliā formosa* Hw. Péczelen Ulbrich Ede 1896. jun. 15-én gyűjtötte.

5. *Acrobasis sodalella* Z. Ezen nem igen gyakori fajt, mely Olasz- és Németországban fordul elő, Bordan István 1896. aug. 31-én a Sztrigy-melléken gyűjtötte.

6. *Tortrix costana* F. Ezen érdekes fajt, mely Németországon kívül Sareptában is előfordul, legelőször 1896. jun. 14-én a régi versenytéren fogtam; Ulbrich Ede Péczelen 1896. jun. 13-án; azután 1896. aug. 2. és szept. 13. a régi versenytéren, utoljára 1897. jun. 7. a Csepel-szigeten fogtam néhány példányt.

7. *Tortrix murinana* Hb. Sopron-, Pozsony-, Trencsén- és Nyitra-megyékben, Wachtl erdész szerint 1896-ban kártékony állatként lépett fel.

8. *Tortrix reticulana* Hb. Budapest (Adalak, Újpest 1895. évi okt. 3. és 1896. aug. 15. a Rákoson a Paskali malomnál); Nagyszebenben Dr. Czekelius is gyűjtötte 1897. máj. 30-án.

9. *Tortrix Forsterana* F. Ezen fajt, mely inkább csak az északi vidékeken fordul elő, Dr. Czekelius Nagy-Szebenben fogta.
10. *Tortrix prodromana* Hb. Pápáról 1896-ban Wachsmann Ferencztől kaptam 2 példányt. Ezen érdekes faj Európának inkább észak és nyugati részében gyakori.
11. *Cochylis pallidana* Z. Herkulesfürdő körül Hedemann gyűjtötte.
12. *Retina pinivorana* Z. Ezen szép Retina-fajból Isaszegen 1897. jun. 9-én a fenyőfák kopogtatása által egynehány példányt fogtam.
13. *Penthina roseomaculana* H. S. Ezen eddig csak déli Németországban gyakori állatot Dr. Czekelius 1897-ben Előpatakon fogta, azóta én is Budapesten (Adalak) 1898. július 10-én gyűjtöttem 2 példányban.
14. *Penthina nigricostana* Hw. v. *Remyana* H. S. Hedemann szerint Herkulesfürdőben meglehetősen gyakori.
15. *Penthina rufana* Sc. Nagy-Szebenben fogta Dr. Czekelius 1896. jun. 16.; Ulbrich Ede pedig Péczelen 1896. jun. 15-én.
16. *Penthina betulaetana* Hw. Budapest (Újpest) ritka.
17. *Penthina sellana* Hb. Budapest. Ezen inkább nyugati Európában tenyésző fajból 1 példányt 1897. aug. 22-én este 6 $\frac{1}{2}$ órakor a Sashegyen fogtam.
18. *Penthina palustrana* Z. Nagy-Szeben mellett a Hoche Rienen 1895. aug. 1-én Czekelius fogott néhány példányt.
19. *Penthina bifasciana* Hw. 1897. jun. 9. Isaszegen gyűjtöttem több példányt.
20. *Penthina bipunctana* F. Hoche Riene Nagy-Szeben mellett Dr. Czekelius.
21. *Eudemis (Polychrosis) (lugdunana Gn) bipunctana* Dup. ^{cius} Ezen csakis déli Franciaországban ismert fajból Hedemann 1896. jun. 10-én Herkulesfürdőn fogott néhány példányt.
22. *Eudemis (Polychrosis) Kreithneriana* Horn. Ezen ritka faj Herkulesfürdőnél is fordul elő.
23. *Eccopsis (Exartema) latifasciana* Hw. Ezen Anglián kívül még Némethouban is tenyésző faj Hedemann Herkulesfürdőnél 1896. jun. 2-tól jun. 28-ig igen gyakran találta.
24. *Grapholitha (subocellana Don.) campoliliana* Tr. Herkulesfürdőben meglehetősen gyakori.
25. *Grapholitha micaceana* Const. Ezen nyugati Franciaországban is ritka faj. 1896. jul. 12. Budapesten a Széchenyi-hegyen találtam.

26. *Grapholitha coniferana* Rtz. Ezt a fajt, mely inkább Európa északkeleti részében tenyészik, Budapesten a Városliget vadász- és erdészeti-pavillonjában, 1896. jun. 10. igen nagy számban találtam. Később tudtam meg, hogy az illető fiatal fenyőfák Máramaros megyéből származnak.

27. *Grapholitha discretana* Wk. Nagy-Szebenben Dr. Czekelius 1895. jun. 7. fogta ezen fajt, mely Wocke szerint Magyarországot is lakja.

28. *Phthoroblastis regiana* Z. Budapest, Adalak 1896. máj. 24. 2 példány.

29. *Steganoptycha neglectana* Dup. Ezen inkább Angliában gyakori fajt Ulbrich Ede az isaszegi erdőben fogta 1896. június 20-án és 1897. jun. 9-én ugyanott magam is fogtam 2 példányt; Wachsmann Ferencz pedig 1897. jun. 7-én Pápáról 8 darabot hozott nekem.

30. *Steganoptycha augustana* Hb. Előpatak, Dr. Czekelius.

31. *Phoxopteryx obtusana* Hw. Budapesten (Adalak) 1896. jun. 10. találtam 1 példányt, később Cerva Frigyes is 1 példányt Sziget-Csépen 1896. máj. 30-án.

32. *Tinëöla biselliella* Hummel. Ezen mindenhol gyakori fajt Dr. Czekelius 1897. jul. 26-án Nagy-Szebenben gyűjtötte; nálam volt több példány ex larva, melyeket azonban csak 1898-ban determináltam.

33. *Incurvaria prosectella* Heyd. A plivicai tavaknál (Ogulin m.) 1895. jun. 1. Dr. Sturany R. gyűjtötte (Rebel: Verh. zool.-bot. Ges. XLV. 390.)

34. *Teichobia verhuellella* Stt. Herkulesfürdőben Hedemann gyűjtötte.

35. *Acrolepia valeriella* N. Nagy-Szebenben 1896. jun. 6-án Dr. Czekelius fogta.

36. *Atemelia torquatella* Z. Budapesten (Széchenyi-hegy) 1897. jul. 27-én néhány példányt fogtam.

37. *Argyresthia cornella* F. Dr. Czekelius Vizaknán gyűjtötte.

38. *Eidophasia Messingella* F. R. Herkulesfürdőben Hedemann szerint nem ritka.

39. *Cerostoma radiatella* Don. Herkulesfürdőben Hedemann fogta.

40. *Cerostoma parenthesesella* Z. Herkulesfürdő, Hedemann

41. *Psecadia haemoroidella* Ev. Ezen különben csak Sarepta-ban és Görögországban tenyésző állatot Cerva Frigyes Sziget-Csépen 1896. máj. 24-én fogta.

42. *Depressaria albipunctella* Hb. Budapesten, a régi verseny-téren 1897. márcz. 25. a bokrok között és ápril 16. a fák törzsein is, 1898. aug. 15. pedig Adalokban, s 1896. jun. 15. Péczelen fogtam; Ulbrich Ede pedig Sopronból hozott egy párt.

43. *Psoricoptera gibbosella* Z. Dr. Czekelius Nagy-Szebenben 1896. jul. 6. fogta.

44. *Gelechia vilella* Z. Nagy-Szebenben Dr. Czekelius 1896. máj. 26. fogta.

45. *Gelechia muscosella* Z. Dr. Czekelius Nagy-Szeben környékén gyűjtötte.

46. *Bryotropha latella* H. S. Budapest; eddig csak Ausztriában fordult elő, nálunk nem épen ritka.

47. *Bryotropha decrepidella* H. S. Nagy-Szebenben fogta Dr. Czekelius.

48. *Acanthophila alacella* Dup. Nagy-Szeben környékén meglehetősen gyakori Dr. Czekelius szerint, ki 1897. jul. 26. több példányt gyűjtött. Gyűjteményembem is van egy példány, melyet Abafi Aigner Lajostól kaptam, de termőhely nélkül, almasint Budapest környékéről való.

49. *Oecophora panzerella* Stph. Hedemann V. ezen fajt, melyet eddig csak Angliában, Németországban, Franciaországban és Itáliában észleltek, Herkulesfürdő körül igen közönségesnek találta.

50. *Gracilaria hemidactylella* F. Nagy-Szebenben Dr. Czekelius fogta 1897. aug. 15-én.

51. *Gracilaria juglandella* Mn. Hedemann Herkulesfürdő vidékén fogta.

52. *Gracilaria roscipennella* Hb. Herkulesfürdő, Hedemann.

53. *Gracilaria Hofmanniella* Schleich. Herkulesfürdő, Hedemann.

54. *Ornix fagivora* Frey. Herkulesfürdő, Hedemann.

55. *Ornix carpinella* Frey. Herkulesfürdő, Hedemann. Az előbbivel együtt eddig csak Németországból és Svájczból volt ismeretes.

56. *Coleophora laricella* Hb. Ezt a fajt, mely Közép-Európában, Piemontban és Finnországban a fenyvesekben kártékonyan lép fel, hazánkban a Csepel-szigeten Pinus sylvestrisen 1898. ápr 17-én néhány példányban találtam; de utóbb Szent-Endrén, az általános munkás üdülő menhelyen, a hol néhány Larix laricis van, Dr. Szedlaczek István es. és k. törzsorvos társaságában nagy számban láttuk. Egy kis ágacskát haza hozván, a melyen úgy szólván, báb báb mellett volt, még-mintegy 30 példányt kaptam.

57. *Coleophora milvipennis* Z. Herkulesfürdő körül Hedemann gyűjtötte.

58. *Coleophora vibicigerella* Z. Budapest (Csepel) 1897. máj. 23-án néhány példányban gyűjtöttem.

59. *Chrysoclista bimaculella* Hw. Ezen Némethon és Angliában is ritkább fajt Dr. Czekelius Nagy-Szebenben néhány példányban fogta 1896. jun. 2-án.

60. *Cosmopteryx Schmidiella* Frey. Ezt a fajt, melyet eddig csak a Svájc magasabb bérczein gyűjtöttek, Hedemann V. Herkulesfürdő hegyormain néhány példányban fogta.

61. *Antispila Treitschkiella* F. R. Herkulesfürdő, Hedemann.

62. *Lithocolletis geniculella* Rag. Budapest (Adalak) 1896. máj. 15-én *Acer campestre* bokrokból fogtam; ugyanazon évben Hedemann V. Herkulesfürdőben is gyűjtötte.

63. *Lithocolletis platani* Stgr. Ezen inkább déli Európában, főleg Sicilia és Görögországban tenyésző fajt, Budapesten (régi versénytér) 1897. ápr. 25-én *Acer tartaricum* lombokról kikopogva gyűjtöttem.

64. *Bucculatrix* N. i. l. n. sp. Ezen egészen új fajból Hedemann V. 2 példányt fogott, a melyet Dr. Rebel Bécsben leírni ígérkezett.

65. *Bucculatrix ratisbonensis* Stt. Budapest. 1897. jun. 22. Ezen fajhoz, mely Németországban is nagyon szórványosan fordul elő, úgy jutottam, hogy *Artemisia campestris* más hernyó táplálására haza hozván, abból 5 darab ratisbonentist nyertem ex larva.

66. *Micropteryx rablensis* Z. Herkulesfürdő, Hedemann; eddig csak Karinthyából volt ismeretes.

67. *Oxyptilus ericetorum* Z. Segesváron Dr. Czekelius fogott néhány példányt.

68. *Oxyptilus Leonuri* Stange. Ezen nem igen kevés helyről ismeretes fajból Hedemann V. Herkulesfürdőben egy pár példányt gyűjtött.

69. *Leioptilus distinctus*. H. S. Ezt a Németországon kívül és ott is nagyon gyéren található fajt 1896. aug. 15-én Rákoson, a Paskáli malom körül, több példányban fogtam.

Dr. Uhryk Nándor.